

EKOSTOPA

Sása

Takmer každá činnosť človeka ovplyvňuje našu planétu. Je však na nás, ako veľmi ju budeme znečisťovať. Máme na výber medzi mnohými alternatívami, ktoré môžu pomôcť znížiť negatívny dopad spotrebovania rozličných tovarov na životné prostredie. V našej domácnosti sa snažíme odpad čo najviac eliminovať. Moja celková ekologická stopa je 2,3 globálnych hektárov na osobu (GH/os), to znamená, že ak by všetci ľudia žili ako ja, potrebovali by sme 1,3 planéty.

ČO JE EKOSTOPA ?

Ekostopa je nástroj, ktorým môžeme vyčíslit' ako veľmi znečisťujeme našu planétu. Zmeria dopad ľudskej činnosti a aktivít, ktoré bežne robíme na Zemi. Zároveň zisťuje či sú naše nároky férové voči ostatným obyvateľom Zeme a v súlade s jej biologickou kapacitou. Každým rokom sa ekologická stopa zvyšuje, čo znamená, že našu Zem opotrebujeme viac, ako je schopná zvládnuť.

ODPADY

Takmer každá obec zabezpečuje zber odpadu. Taktiež aj naša obec, ktorá spolupracuje so spoločnosťou Marius Pedersen, a.s. Hlavnými oblasťami, v ktorých sa spoločnosť úspešne presadila sú zber, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov, vrátane triedenia, lisovania a recyklácie druhotných surovín, ďalej v oblastiach prevádzkovania skládok odpadov, zhodnocovania biologických odpadov kompostovaním a zabezpečovania bežnej, zimnej údržby komunikácií a starostlivosti o verejnú zeleň. Prevádzkuje tiež dvanásť skládok odpadov (z toho tri skládky aj na nebezpečné odpady) a päť dotriedňovacích stredísk.

Obr. 1.,2. – Skládka odpadov Zvolenská slatina (Spoločnosť Pohronie, a.s.)

Obr. 3. – Skládka odpadov Nový Tekov (nebezpečný dopad)

Každý rok sa za zber odpadu platia poplatky, ktoré platí povinne každá domácnosť, v závislosti od počtu osôb (10€/os./rok). V tomto poplatku je zahrnutý zber komunálneho odpadu, triedeného odpadu a nebezpečného odpadu.

2 krát do roka (každý polrok) vydá táto firma harmonogram zberu odpadu, ktorý nám následne naša obec posunie ďalej v tlačenej podobe. Taktiež je dostupný na internetovej stránke našej obce. Zmesový komunálny odpad sa vyváža 2x v mesiaci, triedený odpad 1x v mesiaci a nebezpečný odpad 2x do roka.

Marius Pedersen

20 rokov na Slovensku
90 rokov v Európe
sme tu pre Vás

HARMONOGRAM ZBERU ODPADU V ROKU 2016
OBEC SÁSA

MESIAC	DEŇ ZBERU			
	ZMESOVÝ KOMUNÁLNY ODPAD		TRIEDENÝ ODPAD	NEBEZPEČNÝ ODPAD
JÚL	13	27	20	
AUGUST	10	24	17	
SEPTEMBER	7	21	14	26
OKTÓBER	5	19	12	
NOVEMBER	2	16	9	30
DECEMBER	14	28	7	

Marius Pedersen, a.s., Prevádzka Zvolen, Lieskovská cesta 15, Lieskovec 960 01 ZVOLEN
Tel.: (045) 532 17 64 – 44, Fax: (045) 547 93 66, e-mail: zvolen@mariuspedersen.sk, Mob. 0902 947 981

Obr. 4. – Harmonogram zberu odpadu v obci Sása

Druhotné suroviny sú v zariadeniach triedené na triediacich linkách a spracovávané v lisovacích zariadeniach, hlavne v kontinuálnych kanálových lisoch a expedované do recyklačných zariadení ako sú papierne, sklárne a k spracovateľom plastov.

Obr. 5. – Triediaca linka

Obr. 6. – Dotriedovanie odpadov zo separovaného zberu

Odpad je upravený tak, aby bolo zabezpečené maximálne vytázenie prepravných prostriedkov. Následne je expedovaný priamo k jednotlivým spracovateľom. Výsledným produktom je vysoko kvalitná drvína, ktorá sa opätovne využíva vo výrobnom procese .

Obr. 7. – Zlisované PET fľaše

Obr. 8. – Zlisovaný papier

Obr. 9. – Drvína

BIOODPAD :

Najväčšiu časť odpadu v slovenskej domácnosti tvorí bioodpad, ktorý je rozložiteľný, a to až 45%. Medzi bioodpad patria zvyšky z ovocia a zeleniny, kávové a čajové zvyšky ale aj kvety, burina, lístie, piliny a drobné konáre. Všetky tieto zvyšky kompostujeme na našom komposte na záhrade. Tento kompost následne po pár rokoch používame ako hnojivo, pretože svojím obsahom živín je veľmi vzácny a prospešný pri pestovaní. Prevádzkovanie kompostu nie je vôbec zložitý. Väčšina obyvateľov našej obce býva v rodinnom dome, ktorý má aj záhradu. Keďže kompostovisko nemusí byť veľké, stačí si vyhradiť menšie miesto na založenie.

Obr. 10., 11. - Náš kompost

AKO ZALOŽIŤ KOMPOSTOVISKO ?

Vytvoriť domáce kompostovisko je dobré v jeseni. Budete mať dostatok materiálov na jeho podklad. Na začiatok vám stačí zhrabať opadané lístie, ktoré poslúži ako základ. Pripravenú kopy si prikryte alebo zasypte troškou hliny, aby vám ju vietor nerozsfúkal. Ak máte pozbierané lístie, tak začnite zo zazimovaním iných rastlín a vlastne aj celej záhrady. Takto veľmi jednoducho získate zvyšky či odrezky kvetov, buriny, zeleniny, zahnitého ovocia či šupiek, ktoré sa hodia do kompostoviska. Všetko čo ste nahromadili môžete premiešať s nahromadenými listami a k tomu všetkému môže pridať aj slamu či menšie konáriky. Aby bolo kompostovisko správne vyvážené, tak by ste mali striedať vrstvy mäkkých materiálov s tvrdými a suché s čerstvými zostatkami (ideálne sú zvyšky z kuchyne). Vody by nemalo byť veľa, aby nevytláčala z hmoty vzduch. Kompost z rozličného materiálu je kvalitatívne lepší ako len z pokosenej trávy a lístia. Počas roka do kompostu pridávajte bioodpad a po 6 až 12 mesiacoch je kompost dozretý.

Obr. 12., 13. – Príklady domáceho kompostu

Okrem kompostovania bioodpad taktiež likvidujeme pomocou domácich hospodárskych zvierat. Škrupiny z vajíčok a šupky zo zeleniny používame na kŕmenie sliepok a hydiny. Suchý chlieb je zas vhodný na chov králikov. Niektoré zvyšky z jedla, ktoré už nie sú vhodné na jedenie, dávame psovi a mačke. Tým sa snažíme eliminovať plytvanie potravín a taktiež je potrava našich domácich zvierat pestrejšia.

Naša obec taktiež poskytuje možnosť vynieť zelený odpad na obecnú vlečku, ktorá je následne vyvezená na kompost. Ľudia sem môžu nosiť väčšie množstvo buriny zo záhrad,

konáre, kvetiny alebo iný zelený odpad . Počas letných mesiacov sa vlečka naplnila aj počas jedného dňa, čo znamená že množstvo tohto odpadu bolo enormné. Problémom je, že vo vlečke sa mnohokrát vyskytol aj iný odpad, čím sa biologicky rozložiteľný odpad znehodnotil. Kvôli týmto problémom sa obecné zastupiteľstvo rozhodlo zakročiť, a tak sa táto obecná vlečka ruší a to od 1.1.2017. Obec ale ponúka niekoľko možností. Občan má vlastný kompost, a obec s ním urobí dohodu o nakladaní s uvedením odpadom. Obec zabezpečí nádoby na tento odpad, a celkový poplatok za odpady sa zvýši o 6€. Ďalšou alternatívou sú kompostéry, ktoré obec zabezpečí do domácností a zabezpečí na ne určitú dotáciu.

Obr. 14. – Obecná vlečka, Sása

PLASTY

Plasty sú ďalšou veľkou skupinou odpadov, ktoré vplyvom posledných rokov znečisťujú naše životné prostredie. V našej domácnosti väčšinu plastov triedime. Plasty tvoria približne 20% odpadov. Najväčšie množstvo tvoria plasty z potravín, ako obaly, ochranné fólie, PET fľaše ale aj obaly zo šampónov a iné. Do zmiešaného odpadu dávame iba znečistené plasty, ktoré nie je možné umyť a triediť ako napríklad fľaše z olejov. Plasty, ktoré sú znečistené nebezpečnými látkami alebo chemikáliami dávame do nebezpečného odpadu. PET fľaše, zbežne vypláchneme a zošliapneme na menší objem, aby nezaberala vo vreci na odpad veľa miesta. Veľkým problémom dnešných domácností je aj mnoho mikroténových vreciek, ktoré denne používame pri nákupe potravín. U nás sa tieto vrecká opätovne používajú miesto igelitových vriec na odpad. Okrem mikroténových vreciek sú veľmi časté aj igelitové tašky, ktoré sú pre ľudí pohodlné, pretože nemusia nosiť žiadnu tašku so sebou. My ale igelitové tašky, ktoré sú pevnejšie používame opätovne, poprípade používame trvácnejšie textilné tašky, ktoré vydržia omnoho dlhšie a dajú sa opraviť.

Pri triedení plastov nám môžu pomôcť značky na obaloch. Málokto však vie, ktoré čo znamenajú. Tu je prehľad najčastejšie sa vyskytujúcich značiek, ktoré sa na bežných obaloch vyskytujú :

PLASTY :

- 1 – PET polyetylén tereftalát
- 2 – HDPE polyetylén veľkej hustoty
- 3 – PVC polyvinylchlorid
- 4 – LDPE polyetylén malej hustoty
- 5 – PP polypropylén
- 6 – PS polystyrén

Obr. 15. – Označenie plastov

PAPIER A LEPENKA:

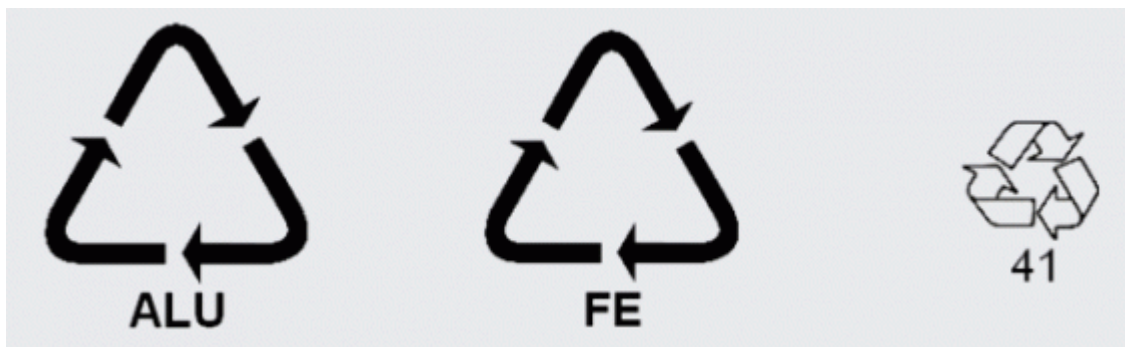
- 20 – PAP vlnitá lepenka
- 21 – PAP hladká lepenka
- 22 – PAP papier

Obr. 16. – Označenie papiera

KOVY:

- 40 – FE oceľ
- 41 – ALU hliník

Obr. 17. – Označenie kovov

DREVO:

- 50 – FOR drevo
- 51 – FOR korok

Obr. 18. – Označenie dreva

TEXTIL:

- 60 – TEX bavlna
- 61 – TEX vrecovina, juta

Obr. 19. – Označenie textilu

SKLO:

- 70 - GL bezfarebné sklo
- 71 - GL zelené sklo
- 72 – GL hnedé sklo

Obr. 20. – Označenie skla

SKLO

Sklenené odpady taktiež recyklujeme, pričom niektoré opätovne používame. Zaváraninové poháre zbavíme papierových nálepiek, umyjeme a použijeme na zaváranie našich domácich kompótov alebo iných produktov. Ušetríme tým, pretože nemusíme kupovať nové, a taktiež môžeme mať domáce produkty počas celého roka, nie len v lete. Sklenené fľaše zbierame a naplníme ich domácimi sirupmi. Fľaše, ktoré sú zálohované vraciame naspäť do obchodu, kde ich zbierajú a posielajú na recykláciu.

PAPIER

Noviny, časopisy, kancelárske papiere a iné papierové odpady, ktoré naša domácnosť vyprodukuje, zbierame. Každý mesiac do našej obce prídu vyberať papier, za ktorý nám podľa váhy dajú toaletný papier, hygienické vreckovky, kuchynské utierky alebo iný tovar z papiera. Hrubšie kartóny z krabíc používame na zakurovanie. Niektoré pevné škatule používame na uskladňovanie orechov, poprípade iných vecí, ktoré skladujeme v pivnici.

Obr. 21. – Zber papiera

TEXTIL

Oblečenie, ktoré už nepoužívame poskytneme väčšinou charite. Sú to väčšinou kúsok, ktoré sú už malé, poprípade nám stoja v skrini už niekoľko rokov. Aj naša obec niekoľkokrát do roka organizuje v spoločenskej miestnosti zber používaného oblečenia, ktoré je ale vhodné na ďalšie použitie. Musí byť čisté a v dobrom stave. Táto verejná zbierka šatstva následne putuje k ľuďom, ktorí sú sociálne slabší a nemôžu si dovoliť nové oblečenie. Niektoré obce a mestá majú k dispozícii špeciálne zberné kontajnery, kde môžu ľudia kedykoľvek zaniest oblečenie, ktoré už nepoužívajú. Niektoré oblečenie, ktoré nenesíme ponúkame rodine. Je to napríklad detské oblečenie a obuv. Zopár detských vecí, ktoré sa nám páčili, sme odložili pre naše deti.

Obr. 22. – Zber oblečenia

Obr. 23. – Kontajner na oblečenie

ZDROJE :

- <http://envigeos.sk/wp-content/uploads/Anal--za-komun--lnych-odpadov.pdf>
- <http://www.hraozemi.cz/odpovedna-spotreba/odpady.html>
- http://www.sasa.sk/download_file_f.php?id=722193
- http://www.sasa.sk/download_file_f.php?id=737756
- <http://zena.sme.sk/c/5343652/ako-spravne-zalozit-kompost.html>
- <http://www.mariuspedersen.sk/sortiment-sluzieb/komplexne-sluzby/>
- <http://mojdom.zoznam.sk/cl/10105/136034/Kompost---cisto-naturalna-zalezitost>
- <http://www.separujodpad.sk/index.php/obcan/oznacovanie.html?showall=1>
- <http://zelenestranky.sk/2009/01/co-znamenaju-recyklacne-symboly-na-obaloch/comment-page-1/>